

BIULETYN *informacyjny*

ZARZĄDU GŁÓWNEGO
TOWARZYSTWA URBANISTÓW POLSKICH
SOCIETY OF POLISH TOWN PLANNERS SOCIÉTÉ DES URBANISTES POLONAIS

12 lutego 2016 roku
Nr 2/2016

Koleżanki i Koledzy!

Przesyłamy drugi w 2016r. numer naszego biuletynu informacyjnego – tym razem jest to niejako „numer specjalny” poświęcony zbliżającej się Konferencji Programowej. Zachęcamy ponownie wszystkich naszych członków do aktywnego w niej udziału. Przypominamy iż Konferencja odbędzie się w Warszawie, w **Pałacu Staszica (Nowy świat 72) w dniu 27 lutego 2016r.** Początek przewidziany jest na godz. 11.00 a zakończenie – na 15.30. Konferencja jest nieodpłatna i otwarta dla wszystkich zainteresowanych członków TUP. Prosimy jednak wszystkich zainteresowanych wzięciem w niej udziału o przesłanie na adres mailowy Zarządu Głównego TUP (zg@tup.org.pl) swojego zgłoszenia – z podaniem imieni, nazwiska i oddziału. **Zgłoszenia prosimy przysyłać w terminie do 22 lutego br.** Rozpoczęcie Konferencji przewidujemy na godz. 11.00 a zakończenie – na godz. 16.00.

Równocześnie z przyjemnością informujemy iż rozpoczęliśmy przygotowania do kolejnego Kongresu Urbanistyki Polskiej oraz poprzedzających go corocznych konferencji. Pierwsze posiedzenie Komitetu Programowego odbędzie się już w najbliższy poniedziałek, 15.02 w Gdyni. Mamy nadzieję iż przy tej okazji uda się nam wypracować nową formułę debat o polskiej przestrzeni i kluczowych zagadnieniach związanych z jej kształtowaniem, a także – zainicjować formy działania atrakcyjne dla młodszego pokolenia urbanistów.

Z koleżeńskim pozdrowieniem

Piotr Lorens, Prezes TUP

Ocena aktualności form i środków działania Towarzystwa oraz możliwe kierunki ich ewolucji w zmieniającym się otoczeniu

Główne tezy wystąpienia Prezesa TUP na zbliżającej się Konferencji Programowej

1. Krótka diagnoza stanu Towarzystwa

Towarzystwo – organizacja o ponad 90-letniej tradycji – może poszczycić się bogatym dorobkiem intelektualnym i organizacyjnym w zakresie różnorodnych działań związanych z kwestiami urbanistyki. Jednocześnie – wraz ze zmianą sytuacji w zakresie „otoczenia zewnętrznego” – w różnym stopniu zajmowało się kwestiami legislacyjnymi, związanymi z warunkami wykonywania zawodu czy wreszcie działalnością społeczno–naukową.

Zgodnie ze swoim Statutem TUP posiada zarówno swoje **władze naczelne** (będące jego „zewnętrzną” reprezentacją) jak i **oddziały terenowe**, skupiające członków. Obie te struktury realizują szereg działań i podejmują inicjatywy o różnym charakterze. Jednocześnie to aktywność lokalna budzi częstokroć większe zainteresowanie członków, natomiast kwestie „ogólnopolskie” często są uważane za mało interesujące – mimo iż wpływają na warunki wykonywania zawodu urbanisty (czego najlepszym przykładem są kwestie legislacyjne).

Na tym tle można postawić tezę iż jedną z cech naszego Towarzystwa jest **niewielki poziom zainteresowania zagadnieniami o charakterze wspólnym dla całości naszej profesji**. W konsekwencji aktywność „ogólnopolska” Towarzystwa ogranicza się do wybranych nielicznych sfer działania, co z konieczności prowadzi do swoistego „samoograniczania” się TUP-u. Konsekwencją tego sposobu działania jest marginalizacja całego środowiska, co prowadzi do pomijania nas w rozmaitych procesach – w tym legislacyjnym. Dzieje się to mimo niewątpliwej estymy jaką cieszą się poszczególni nasi członkowie w swoich środowiskach lokalnych, a także – TUP jako całość.

W konsekwencji TUP – organizacja o ponad 90-letniej tradycji, całkiem liczna jak na polskie warunki i o sporym autorytecie – często uznawana jest (zresztą przez samych TUP-owców) za mało skuteczną oraz mało dynamiczną, co przekłada się na mniejszą niż wynikałoby to z jej potencjału atrakcyjność dla potencjalnych członków czy partnerów – zarówno społecznych, gospodarczych jak i instytucjonalnych. **Słabość tkwi więc w nas samych – a dokładnie w niechęci do zmobilizowania się do wspólnego działania na niwie ogólnostowarzyszeniowej**. Konsekwencją tego jest słabość naszych struktur oraz częsta niewiara we własne siły – zarówno w skali lokalnej jak i ogólnokrajowej.

2. Zmiana uwarunkowań zewnętrznych

W obecnej chwili Towarzystwo uzyskało – niepowtarzalną chyba – szansę na odzyskanie swojej istotnej niegdyś funkcji – a mianowicie **reprezentacji środowiska zawodowego**. Skutkiem „deregulacji” zawodu Urbanisty zlikwidowana została współtworzona przez nas Izba Urbanistów, a powstałe po jej rozwiązaniu lokalne stowarzyszenia urbanistyczne nie przejawiają szerzej zakrojonej działalności. Tym samym TUP stać się może – i powinien – reprezentacją całego środowiska urbanistycznego, zarówno w skali ogólnopolskiej jak i lokalnej.

Drugim elementem zmiany w otoczeniu zewnętrznym są **zachodzące przemiany w zakresie realiów wykonywania zawodu urbanisty**. Elementem zawodu stają się kwestie rewitalizacji, ochrony krajobrazu, partycypacji społecznej i inne, a poza Ustawą o Planowaniu i Zagospodarowaniu Przestrzennym pojawiają się dodatkowe regulacje ustawowe dotyczące kształtowania przestrzeni. Powoduje to iż zmienia się charakter zawodu urbanisty, co znajduje także odzwierciedlenie w naszej działalności.

Z drugiej strony, TUP stoi wobec **wyzwań związanych ze współpracą z tzw. „ruchami miejskimi”** – środowiskami obywatelskimi, często głoszącymi poglądy radykalne a jednocześnie „medialne”. Tym samym nasz głos bywa pomijany jako że zdania wygłaszane przez reprezentacje społeczności lokalnych bardziej skutecznie przebijają się do mediów, a w konsekwencji – do dyskursu publicznego na temat przestrzeni.

W tym kontekście coraz pilniejszym staje się wypracowanie **formuły działalności atrakcyjnej dla młodszego pokolenia urbanistów**. Niejednokrotnie oczekują oni od TUPu stworzenia im możliwości podnoszenia własnych kwalifikacji zawodowych oraz pomocy w odnalezieniu się na trudnym – w kontekście tzw. deregulacji zawodu – rynku pracy. Ciekawym rysem tego procesu jest wzrastające zainteresowanie współpracy ze społecznościami lokalnymi (tzw. „aktywizmem miejskim”), nowymi formami wykonywania zawodu oraz upodmiotowieniem grup dotychczas marginalizowanych w procesie dyskusji o kształcie przestrzeni. Problemem jest częsta „ideologizacja” tego procesu, nie mniej jednak zagadnienia te coraz częściej przebijają się do głównego nurtu dyskusji o kształtowaniu przestrzeni.

Osobną kwestią jest wzrastające zainteresowanie sprawami dotyczącymi urbanistyki ze strony innych stowarzyszeń zawodowych – architektów i inżynierów budownictwa. Ich reprezentanci zgłaszają szereg postulatów dotyczących reform w zakresie systemu gospodarowania przestrzenią, w szczególności odnoszących się do kwestii inwestowania i ułatwienia / usprawnienia tych procesów. Wiąże się to często z postulatami szeroko zakrojonych zmian w prawie zagospodarowania przestrzennego.

3. Wizja przyszłości Towarzystwa

Na bazie powyższej – z konieczności bardzo skrótowej – diagnozy oraz w kontekście dyskusji toczonych w trakcie ostatniego Zjazdu można postawić szereg tez co do wizji przyszłości Towarzystwa. W dużym skrócie można ją sformułować następująco:

- Towarzystwo jako ośrodek kreujący, gromadzący i upowszechniający wiedzę na temat współczesnych procesów kształtowania przestrzeni;

- Towarzystwo jako kluczowy partner w dyskusji o kształtowaniu przestrzeni oraz systemu gospodarowania przestrzenią – zarówno dla władz państwowych i samorządowych jak i dla społeczności lokalnych oraz partnerów prywatnych;

- Towarzystwo jako atrakcyjna platforma podnoszenia kwalifikacji zawodowych w dziedzinie urbanistyki – w tym zarówno dla Koleżanek i Kolegów aktywnie wykonujących zawód urbanisty jak i dla młodszego pokolenia – dopiero wchodzącego w realia pracy zawodowej;

4. Pożądane kierunki działań – realizujących założoną wizję

4.1. Integracja i aktywizacja środowiska urbanistów

W kontekście zachodzących zmian koniecznym jest zarówno związanie z Towarzystwem środowisk zawodowych pozostających poza nim jak i rozwój struktur wewnętrznych – zorientowanych na podejmowanie tematów istotnych dla przyszłości urbanistyki. Dotyczy to zarówno aktywizacji obecnych członków TUPu jak i przyciągnięcie nowych osób – w tym ze środowisk tzw. ruchów miejskich. W szczególności istotnym jest podejmowanie kwestii związanych z interdyscyplinarnością urbanistyki:

- wzmocnienie i aktywizacja korpusu Rzeczoznawców TUP

- rozwój koncepcji Akademii Urbanistyki – w tym systemu ciągłego samodoskonalenia się i samokształcenia członków

- wzmocnienie roli sekcji problemowych

4.2. Rozwój zróżnicowanych form działań Towarzystwa

Interdyscyplinarny charakter urbanistyki wymaga podejmowania zróżnicowanych form działania. Odnosić się one powinny zarówno do dyskusji merytorycznych (służących wypracowywaniu nowych stanowisk, poglądów i opinii) jak i do promowania najlepszej wiedzy, umiejętności i praktyki. Istotnym jest także wykreowanie sprawnego systemu wypracowywania stanowisk i opinii oraz organizacja nowych form edukacji i szkoleń. Doprowadzić to powinno do znaczącego wzmocnienia pozycji Towarzystwa, w tym – polepszenia jego zdolności organizacyjnych i sytuacji finansowej. W szczególności odnosi się to do:

- systematycznego organizowania spotkań i wydarzeń, stanowiących forum dyskusji na temat przestrzeni

4.3. Wzmocnienie organizacyjne i finansowe struktur Towarzystwa

Podejmowane zróżnicowane działania różnej skali charakteru wymagają przebudowy oraz wzmocnienia organizacyjnego biura Zarządu Głównego, dzięki czemu będzie ono zdolne do realizacji szeregu nowych inicjatyw. Powinny one przyczynić się zarówno aktywizacji naszego środowiska, jak i do polepszenia sytuacji finansowej. W tym kontekście istotny jest:

- rozwój powiązań zewnętrznych TUPu, zarówno z partnerami krajowymi jak i w skali międzynarodowej.
- wzmocnienie finansowe i organizacyjne struktur Towarzystwa, w tym – Zarządu Głównego – co pozwoli na podejmowanie bardziej złożonych wyzwań
- rozwój zróżnicowanych form działalności gospodarczej oraz statutowej przynoszącej zysk na cele ogólno-stowarzyszeniowe;
- usprawnienie procesu decyzyjnego w Towarzystwie – w szczególności w kontekście bieżącego reagowania na pojawiające się problemy i kwestie do rozwiązania
- przekształcenie siedziby ZG TUP w miejsce zachęcające do odwiedzin

4.4. Wzmocnienie powiązań zewnętrznych Towarzystwa, zarówno krajowych jak i międzynarodowych

Zarysowany program działań wymaga rozwijania współpracy z wieloma partnerami zarówno krajowymi jak i spoza Polski. TUP ma potencjał do budowania tego typu partnerstw, co wymaga jednak sprawnej komunikacji zewnętrznej i wewnętrznej. W szczególności powinniśmy rozwijać owe partnerstwa na czterech polach:

- z władzami państwowymi, przy przebudowie systemu gospodarowania przestrzenią, a w szczególności – planowania przestrzennego
- z władzami lokalnymi, przy rozwiązywaniu konkretnych problemów urbanistycznych
- z partnerami prywatnymi, w procesie dyskusji nad najlepszymi możliwymi rozwiązaniami systemowymi oraz związanymi z danym problemem / lokalizacją
- z partnerami społecznymi, w procesie dyskusji nad uspołecznieniem urbanistyki i jednocześnie wyważania racji poszczególnych stron w odniesieniu do danej kwestii

4.5. Rozwój komunikacji zewnętrznej i wewnętrznej TUPu

Realizacja wielu wymienionych powyżej działań wymaga konsekwentnego rozwijania nowego systemu komunikacji wewnętrznej w TUPie jak i systematycznego budowania zewnętrznego wizerunku TUPu jako organizacji sprawnej, nowoczesnej i gotowej do podejmowania ważnych tematów. Formy tegoż mogą i powinny być bardzo zróżnicowane, a w szczególności – wykorzystywać nowoczesne narzędzia komunikacji takie jak:

- biuletyn informacyjny
- publikacje różnego rodzaju
- portale internetowe, w tym – redagowane wspólnie z partnerami zewnętrznymi

5. Kierunki najbliższych działań – kreowanie podstaw dla dalszego rozwoju Towarzystwa

Realizacja zamierzonej wizji wymaga podjęcia szeregu działań o charakterze praktycznym, w tym zarówno wiążących się z porządkowaniem spraw administracyjnych jak i finansowych. Stąd koniecznym wydaje się:

- podjęcie pilnych działań nad uporządkowaniem finansów TUP-u, w tym – relacji pomiędzy poszczególnymi Oddziałami a Zarządem Głównym; powinno to pozwolić na wypracowanie jasnych reguł działania stymulujących działania rozwojowe a nie je ograniczających; działania te winny zostać uwieńczone sformułowaniem tzw. Uchwały Finansowej, przyjętej przez Nadzwyczajny Walny Zjazd Delegatów TUP;
- podjęcie działań zmierzających do przeformułowania celów statutowych TUP – w szczególności odnosi się to uwzględnienia kwestii wykonywania zawodu urbanisty; działania te (uwzględniając wyniki dyskusji nad innymi aspektami zaznaczonymi w niniejszym wystąpieniu) winny zostać uwieńczone sformułowaniem tzw. Uchwały Programowej, przyjętej przez Nadzwyczajny Walny Zjazd Delegatów TUP;
- wypracowanie formuły współpracy z partnerami zewnętrznymi, pozwalającej zarówno na wzmocnienie struktury Towarzystwa jak i na mocniejsze zaznaczenie naszej roli jako ważnego, wręcz kluczowego partnera w dyskusji o kierunkach kształtowania przestrzeni; działania te (uwzględniając wyniki dyskusji nad innymi aspektami zaznaczonymi w niniejszym wystąpieniu) winny zostać uwieńczone sformułowaniem tzw. Uchwały o Współpracy z Partnerami Zewnętrznymi, przyjętej przez Nadzwyczajny Walny Zjazd Delegatów TUP;